

Ústav asijských studií FF UK

Posudek oponenta bakalářské práce

Jméno a příjmení: Štěpánka Lavičková
Studijní obor: Japonská studia
Název práce: Rodina v raném období Meidži: od statusu k ideologii
Oponent práce: Doc. Ing. Jan Sýkora, M.A., Ph.D.

		Bodové hodnocení
Hloubka přístupu k tématu, schopnost stanovit a naplnit cíle práce	(7 b)	4
Logická stavba práce	(6 b)	3
Práce s literaturou včetně citací	(5 b)	4
Stylistická úroveň	(4 b)	2
Úprava práce (text, tabulky, obrazová příloha)	(3 b)	3
CELKEM		16

Hodnocení: výborně: 21-25 b., velmi dobře: 16-20 b., dobře: 11-15 b.

Celkové hodnocení: **velmi dobře**, práci **doporučuji** k obhajobě

Komentář

Ad 1 a 2. Logická struktura práce a hloubka zpracování tématu

Základní struktura práce je zřejmá, nicméně chybí zřetelná „červená nit“, která by procházela textem a spojovala jednotlivé kapitoly do jednoho celku. Podrobnější členění kapitol často postrádá smysl a práce je „rozmělněna“ do řady subkapitol, jejichž vypovídací hodnota je někdy mimořádně nízká. Jako příklad lze uvést kapitolu 1, jejíž název (Nová doba – nové hodnoty) je natolik obecný, že se pod něj může „skrýt“ téměř cokoli. Autorka řadí jednotlivé subkapitoly bez logického propojení a studované problémy jen „nakousne“, aniž by je dostatečně analyzovala a zasadila do kontextu celé práce. V subkapitole 1.1. se v podstatě omezuje jen na změny v ekonomické oblasti (industrializace) se zkratkovitými odkazy na sociální aspekty těchto změn. V tomto smyslu mi není jasné zařazení samostatné subkapitoly 1.1.1. Nové pracovní příležitosti o rozsahu pouhých 8 řádků! Kapitola 2 nazvaná „Představy intelektuálů a učených spolků“ (z názvu není zřejmé k čemu se ony představy váží – jinými slovy řečeno „představy o čem...“?) nemá logickou návaznost na předchozí kapitolu a z výkladu není zřejmé, jak zapadá reálná politická aktivita žen (subkapitola 2.3.) do kontextu (teoretických) představ intelektuálů a učených spolků. Za zcela nedostatečnou považuji kapitolu 4, zejména subkapitolu 4.2. (Role rodiny ve státní ideologii) zbytečně členěnou na jedinou podkapitolu 4.2.1. (Prosazování státní ideologie) o rozsahu necelé jedné (sic!) strany. Vzhledem k tomu, že podtitul práce zní „od statusu k ideologii“, očekával bych, že kapitola věnovaná ideologickým aspektům bude vyvrcholením práce, a tudíž i nejrozsáhlejší. Opak je však pravdou a celá kapitola, včetně analýzy Občanského zákoníku, který vymezoval až do roku 1947 základní právní rámec pro fungování japonské rodiny, čítá pouhé 3 strany. Zároveň je třeba poznamenat, že v zařazení diskuze o roli Občanského zákoníku spatřuji jistý nesoulad s názvem práce. Občanský zákoník, jmenovitě jeho část zabývající se rodinným právem, vstoupila v platnost až v roce 1898, tedy v době, kterou lze jen stěží označit za „rané období Meidži“, které autorka předznamenává v názvu práce.

FILOZOFICKÁ FAKULTA Univerzita Karlova

Ústav asijských studií FF UK

Ad 4. Stylistická úroveň.

Práce je sepsána mírně neobratným jazykem a větná stavba v mnoha případech napovídá, že se autorka nedokázala úplně odpoutat od anglicky psaných zdrojů, ze kterých čerpala. Příkladem je třeba následující termín *kokusui*, který autorka překládá jako „národní esence“ (str. 23) a zapomíná, že anglické slovo „essence“ neznamená jen „esence, výtažek, třešť“, ale též „podstata, základ, jádro“, což je pravý smysl tohoto slova v japonštině. Stejně rozpačitě působí i věta: „Některé majetnější domácnosti začaly využívat manželství svých dcer jako prostředek pro zlepšení svého statutu uzavřením sňatků s bohatšími rody.“ (str. 12)

V práci se též objevuje řada „odborných“ termínů, které se buď nepoužívají, nebo je jejich použití v kontextu dané problematiky anachronismem. Jako příklad autorčiných novotvarů lze uvést spojení typu „běžný lid“ (str. 9) či „pracovní poptávka“ (str. 10); za příklad anachronismus poslouží autorčino tvrzení, že „Japonsko bylo na začátku 19. století urbanizované v téměř stejné míře jako přední průmyslové země na Západě.“ (tamtéž, dokonce zdůrazněno reduplikací) – když odhlédnu od skutečnosti, že na počátku 19. století bychom mohli označit za „přední průmyslovou zemi na Západě“ snad jen Velkou Británii, tak je stále málo pravděpodobné, že by Japonsko dokázalo za pouhé půlstoletí (od poloviny 18. stol., kdy v zemi existovala v podstatě jen tři velká města – jak autorka sama konstatuje –, do počátku 19. stol.) dosáhnout stejnou míru urbanizace jako Velká Británie, která v té době už prošla první fází průmyslové revoluce.

Otázky k obhajobě:

1. Na str. 9 autorka tvrdí, že „urbanizace období Tokugawa nebyla vyvolána procesem industrializace“, ale přesto proběhla obdobně jako v západních industrializovaných zemích, neboť „Japonsko na počátku 19. století bylo urbanizované ve stejné míře jako přední průmyslové země na Západě“. Co však bylo zdrojem této urbanizace, že byla téměř stejně intenzivní jako urbanizace hnaná na Západě průmyslovou revolucí?

2. V Závěru autorka konstatuje, že pod vlivem návratu k tradici a konzervativním hodnotám „Svoboda a práva jednotlivce byly upozaděny a ve stínu národních zájmů a stavební jednotkou národa, oddaného císaři se stala rodina“ (str. 32). Jak významný byl tento proces „upozadění svobody a práv jednotlivce“, jak dlouhého měl trvání a co způsobilo jeho případné oslabování či dokonce jeho rozpad?

Datum: 21. 8. 2022

Podpis oponenta práce